

Tekst: Arie Dwarswaard

Foto: René Faas

Welke naam geef je een nieuwe aanwinst? Over die vraag buigt menig bloembollenkweker zich als hij of zij iets nieuws heeft. Slaat de naam op wat je ziet, is alle eer voor je eigen echtgenote of doe je iets anders? Voor die laatste optie koos de firma A.J. Kroon & Zn uit Breezand, toen ze een bontbladige variant aantrof tussen de roomwitte vorm van *Camassia leichtlinii*. Volgens de Amerikaanse liefhebbers Brent en Becky Heath gaven zij de suggestie om deze variant de naam 'Sacajawea' te geven. Geen naam die direct vlot over de tong gaat, maar enige oefening vraagt in het uitspreken ervan. Wel een naam met een verhaal.

ONBEKEND LAND

De naam Sacajawea is nauw verbonden met een heldenverhaal uit het begin van de 19e eeuw, dat zich afspeelt in het westen van de Verenigde Staten van Noord-Amerika. Een immens land, dat dan nog niet volledig in kaart is gebracht. Om het onbekende land in het westen te verkennen werd de zogenoemde Lewis and Clark expeditie uitgezonden. Tussen 1804 en 1806 legde deze duizenden kilometers af. Maar wie was Sacajawea? Zij was een jonge indiaanse vrouw en lid van de Shoshonestam. Als kind werd ze op brute wijze ontvoerd door een andere stam, samen met een aantal stamgenoten. Ze groeide op, trouwde, en toen de Lewis en Clark expeditie langskwam bij de stam die haar gevangen hield, werd haar man gevraagd om mee te gaan. Hij nam zijn vrouw ook mee, en die bleek de taal van de Shoshones machtig te zijn. Ze was net bevallen een kind, en trok met de expeditie mee. Haar ouders waren bij de ontvoering gedood. Toen ze haar stam weer terugzag herkende ze haar broer, die inmiddels stamhoofd was geworden. Mede door haar vertaalwerk slaagden Lewis en Clark er in om dit deel van de Verenigde Staten in kaart te brengen. De tocht leverde tal van verhalen op. Eén ervan heeft alles te maken met *Camassia*. Op een zeker moment leden Lewis en Clark erg honger. Sacajawea kende als indiaan heel goed het gebruik van planten uit de natuurlijke omgeving. Ze wist wat ze ermee kon doen. Zo wist ze dat *Camassia*bolletjes, door de indianen aangeduid als *quamash*, tot de eetbare producten behoorden. Ze groef ze op, bereidde er een maal mee, en redde de kapiteins daarmee van de dood. Vanwege dit verhaal was de keuze om de bontbladige variant de naam 'Sacajawea' te noemen dus voor de hand liggend. Hoe het verder ging met deze bijzondere indiaanse vrouw is lastig aan te geven. Grofweg doen twee levensverhalen van haar de ronde. In het ene stierf ze op jonge leeftijd, vrij snel na de Lewis en Clarke expeditie. In het andere verhaal overleed ze in 1884 op hoge leeftijd. In Fort Washakie in de staat Wyoming is een herdenkingsteen te vinden waarop is te



Camassia 'Sacajawea'

Eer voor indiaanse vrouw

Het hele jaar door is in de KAVB-keuringszaal een zeer gevarieerde hoeveelheid bol- en knolgewassen te zien. In de rubriek Nauwkeurig wordt op een van die gewassen ingegaan. Dit keer *Camassia 'Sacajawea'*

lezen dat dominee J. Roberts in 1907 persoonlijk heeft vastgesteld dat zij het is die daar sinds 1884 ligt begraven. Hoe het ook zij, haar naam heeft in de Verenigde Staten van Amerika betekenis. Zodanig dat er in 2000 een munt van een dollar werd geslagen met haar beeltenis. En op diverse plaatsen in het land staan standbeelden van haar. Over haar leven zijn boeken geschreven en films gemaakt. En de moderne componist Philip Glass noemde het tweede deel van zijn Pianoconcert no.2 after Lewis and Clark naar Sacajawea.

LANG FRAAI

En dan het gewas zelf. Ook dat is de moeite waard. *Camassia* behoort tot die bolgewassen die het seizoen van de voorjaarsbloeiers

nog wat weten op te rekken. Op Keukenhof houdt *Camassia* het altijd net wat langer vol. Deze bontbladige vorm heeft als pluspunt dat de aandacht al voor de bloei wordt getrokken. Zodra het blad in april boven de grond komt toont die bontbladigheid attractief. Dat beeld wordt compleet tijdens de bloei, omdat de kleur van de bloemen sterk overeenkomt met de kleur van de bonte bladranden. Bloem en blad vormen wat dat betreft een hele fraaie eenheid. Misschien was dat wel reden voor de Subcommissie Bijzondere Bolgewassen van de KAVB om in 2008 aan deze aanwinst het Getuigschrift Proeftuin toe te kennen. Een erkenning voor een nieuweling die opvalt. En de naam is de erkenning voor een vrouw die de moeite waard is om vernoemd te worden.